

І. С. Сушицька

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
Науковий керівник: канд. філол. наук, доцент І. М. Василюк*

Особливості появи та соціалізація неологізмів у сучасній англійській мові

Бурхливий розвиток усіх областей сучасного людського життя знайшов своє відображення в мові, особливо на лексичному рівні. Однією з особливостей розвитку мови є її мінливість, зумовлена суспільними процесами, що відбуваються, в першу чергу, у мовленні, а потім – у мові. Як відомо, лексична система є найрухливішою, наймобільнішою складовою частиною мови: у ній постійно виникають нові слова, нові значення в існуючих словах, а окремі слова стають застарілими, рідковживаними, а то й зовсім забуваються, залишаючись тільки в писемних пам'ятках.

В наш час англійська мова, як і багато інших мов, переживає так званий "неологічний бум". В зв'язку з цим перед науковцями постає завдання не лише фіксувати нові слова, але й досліджувати їх, а прийняття або відмова від новоутворень залежить від певних соціальних факторів і комунікативних умов.

Не кожне нове слово, створене мовцями, закріплюється в мові. Нова лексична одиниця проходить кілька стадій соціалізації (прийняття її в суспільстві) і лексикалізації (закріплення її в мові). Спочатку це слово – окказіоналізм, значення якого жорстко пов'язане з даним контекстом і не сприймається за його межами. Пізніше, при наявності цілого комплексу передумов до цього, слово може поступово закріпитися в мові (лексикалізуватися); на цій стадії воно вже – неологізм, який може або остаточно ввійти в

лексичну систему, або припинити своє існування. З'явившись, неологізм поширюється, як правило, викладачами університетів, шкільними вчителями, працівниками засобів масової інформації. Потім він фіксується в друці. Наступна стадія соціалізації – прийняття нової лексичної одиниці широкими масами носіїв мови. Після цього розпочинається процес лексикалізації: придбання навиків використання неологізмів в суспільстві, виявлення умов та протипоказань для його використання в різних контекстах. В результаті утворюється лексична одиниця окремого структурного типу (просте, похідне, складне, складнопохідне слово чи словосполучення), яка включається в різні словники неологізмів. Нове слово може бути новим або за формою, або за змістом, або і за формою, і за змістом (*to butterfly* – прогулюватися безцільно по місту, *to carpool* – керувати автомобілем по черзі, *clotheaholic* – людина, яка любить одяг *to psych up* – стимулювати, хвилювати).

Аналіз нових номінативних одиниць за способом творення показав, що в мові останніх десятиліть переважають морфологічні неологізми, тобто одиниці, створені за зразками, які вже існують в мовній системі, та з морфем, існуючих в даній системі. Між типом номінативної одиниці і способом її творення існує визначена кореляція. Так, власне неологізми, одиниці, які поєднують новизну форми з новизною змісту, з точки зору способу творення є фонетичними і морфологічними неологізмами, запозиченнями. Трансномінації, які поєднують новизну форми зі змістом, який передавався раніше іншою формою, з'являються шляхом запозичення, а також через морфологічне словотворення. Семантичні інновації, які поєднують новизну змісту з уже існуючою формою, з'являються шляхом зміни значення.

Неологізми пов'язані практично зі всіма сферами життя сучасного англomовного суспільства. А це значить, що в мові продовжуватимуть з'являтися нові слова, які з часом пройдуть усі стадії соціалізації і лексикалізації, тобто прийняття їх в суспільстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Медникова Э. М. Значение слова и методы его описания. – М., 1974.
2. Ожегов С. И. Лексика. Лексикология. Лексикография. Культура речи. – М., 1974. – С. 47.
3. Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка. Учебник для институтов и факультетов иностранных языков. – М.: АСТ, 2003.
4. Харитончик З. А. Лексикология английского языка. – Минск: ВШ, 1992.
5. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ. – Львів: ПАІС, 2007.